Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2019. gada 15. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – EEK un Turcijas asociācijas nolīgums – Papildprotokols – 59. pants – Lēmums Nr. 3/80 – Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums – Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana – 6. pants – Invaliditātes pabalsts – Atcelšana – Regula (EK) Nr. 883/2004 – Īpaši naudas pabalsti, kas nav balstīti uz iemaksām – Nosacījums par dzīvesvietu – Direktīva 2003/109/EK – Pastāvīgā iedzīvotāja statuss

Lietā C-677/17,

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2017. gada 1. decembrī un kurš Tiesā reģistrēts 2017. gada 4. decembrī, tiesvedībā

Çoban

pret

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus (referente), tiesneši Ž.-K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], E. Regans [*E. Regan*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerāladvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs: R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 3. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Çoban* kunga vārdā – *R. Akkaya* un *Z. M. Alaca*, *advocaten*,

– *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen* vārdā – *J. Hut*, pārstāve,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *M. H. S. Gijzen*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *M. van Beek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2019. gada 28. februāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 3/80 par Eiropas Kopienu dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darba ņēmējiem no Turcijas un viņu ģimenes locekļiem (OV 1983, C 110, 60. lpp.) 6. panta 1. punkta pirmo daļu saistībā ar Papildu protokola, kurš 1970. gada 23. novembrī parakstīts Briselē un kurš Kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72 (OV 1972, L 293, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Papildu protokols"), 59. pantu. Asociācijas padome tika izveidota ar Nolīgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, kā arī EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kurš Kopienas vārdā tika noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp.; turpmāk tekstā – "Asociācijas nolīgums").

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Çoban* kungu un *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen* (Darba ņēmēju sociālās apdrošināšanas iestādes valde, Nīderlande, turpmāk tekstā – "*Uwv*") par to, ka pēdējā minētā noraidīja viņa pieteikumu piešķirt papildu pabalstu atbilstoši Nīderlandes tiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Asociācijas nolīgums

3 Saskaņā ar Asociācijas nolīguma 2. panta 1. punktu nolīguma mērķis ir veicināt līgumslēdzēju pušu savstarpējo tirdzniecības un ekonomisko attiecību nostiprināšanu un līdzsvaru, pilnībā ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt Turcijas ekonomikas paātrinātu attīstību un paaugstināt Turcijas tautas nodarbinātības līmeni un dzīves apstākļus.

Papildu protokols

4 Papildu protokolā ir iekļauta II sadaļa "Personu un pakalpojumu aprite", kuras I nodaļa attiecas uz "darba ņēmējiem".

5 Papildu protokola 39. pantā, kas ietilpst II sadaļas I nodaļā, ir paredzēts:

"1. Pirms pirmā gada beigām kopš šā protokola stāšanās spēkā Asociācijas padome pieņem sociālās nodrošināšanas pasākumus attiecībā uz darba ņēmējiem ar Turcijas pilsonību, kas pārvietojas Kopienā, un viņu ģimenēm, kas dzīvo Kopienā.

[..]

4. Jābūt iespējamam pārvest uz Turciju vecuma pensijas, pabalstus nāves gadījumā un invaliditātes pensijas, kas iegūtas saskaņā ar pasākumiem, kuri pieņemti atbilstoši 2. punktam.

[..]"

6 Papildu protokola IV sadaļā "Vispārīgi un nobeiguma noteikumi" ietilpstošā 59. panta redakcija ir šāda:

"Jomās, uz ko attiecas šis protokols, Turcijai nepiemēro labvēlīgāku režīmu kā to, ko dalībvalstis piešķir viena otrai saskaņā ar Kopienas dibināšanas līgumu."

7 Papildu protokola 62. pantā ir noteikts:

"Šis protokols un tā pielikumi ir [Asociācijas nolīguma] neatņemama sastāvdaļa."

Lēmums Nr. 3/80

8 Lēmuma Nr. 3/80 2. pantā "Piemērojamība personām" ir paredzēts:

"Šis lēmums attiecas uz:

– darba ņēmējiem, kuriem ir vai ir bijuši piemērojami vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti un kuriem ir Turcijas pilsonība,

– šo darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā dalībvalstī,

– šo darba ņēmēju pārdzīvojošiem laulātajiem."

9 Minētā lēmuma 4. pantā "Materiālā piemērošanas joma" ir paredzēts:

"1. Šis Lēmums attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

b) invaliditātes pabalsti, to skaitā pabalsti, kuru uzdevums ir saglabāt vai uzlabot pelnītspēju;

[..]

2. Šo lēmumu piemēro visām vispārīgajām un īpašajām sociālā nodrošinājuma sistēmām, kuras var būt gan uz iemaksām balstītas, gan uz iemaksām nebalstītas sistēmas, un sistēmām, kas paredz darba devēja vai kuģa īpašnieka atbildību attiecībā uz 1. punktā minētajiem pabalstiem.

[..]"

10 Lēmuma Nr. 3/80 6. panta "Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana [..]" 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts:

"Izņemot gadījumus, kad šajā lēmumā paredzēts citādi, invaliditātes, vecuma pabalstus vai naudas pabalstus apgādnieka zaudējuma gadījumā, kā arī pensijas par nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kas iegūti saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, nevar nekādā veidā samazināt, pārveidot, apturēt, atsaukt vai konfiscēt tāda iemesla dēļ, ka to saņēmējs dzīvo citā dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā atrodas institūcija, kura ir atbildīga par to maksāšanu."

Regula (EK) Nr. 883/2004

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.; labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris) (OV 2009, L 284, 43. lpp.), (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 883/2004") 7. pantā "Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana" ir noteikts:

"Ja šajā regulā nav noteikts citādi, naudas pabalstus, ko izmaksā saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem vai saskaņā ar šo regulu, nesamazina, nemaina, neatliek, neatceļ un nekonfiscē tādēļ, ka pabalsta saņēmējs vai viņa ģimenes locekļi dzīvo dalībvalstī, kas nav tā, kurā atrodas par pabalstu piešķiršanu atbildīgā iestāde."

12 Regulas Nr. 883/2004 70. pantā ir paredzēts:

"1. Šo pantu piemēro īpašiem no iemaksām neatkarīgiem naudas pabalstiem, ko nodrošina saskaņā ar tiesību aktiem, kuriem aptvertā personu loka, mērķu un/vai tiesību nosacījumu dēļ ir gan 3. panta 1. punktā minēto sociālā nodrošinājuma tiesību aktu, gan sociālās palīdzības īpašības.

2. Šajā nodaļā "īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti" ir tie, kas:

[..]

c) ir minēti X pielikumā.

3. Šās regulas 7. pantu un citas šās sadaļas nodaļas nepiemēro pabalstiem, kas minēti šā panta 2. punktā.

4. Pabalstus, kas minēti 2. punktā, sniedz tikai dalībvalstīs, kur dzīvo attiecīgās personas, saskaņā ar to tiesību aktiem. Šādus pabalstus sniedz dzīvesvietas iestāde par saviem līdzekļiem."

13 Minētās regulas X pielikumā "Īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti" attiecībā uz Nīderlandi ir paredzēti šādi pabalsti:

"[..]

b) 1986. gada 6. novembra likums "Par papildu pabalstiem" (*TW*)."

Direktīva 2003/109

14 Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.), 2., 4., 6. un 12. apsvērumā ir noteikts:

"(2) Eiropadome tās īpašajā sanāksmē Tamperē 1999. gada 15. un 16. oktobrī noteica, ka trešo valstu pilsoņu juridiskais statuss jātuvina dalībvalstu pilsoņu juridiskajam statusam un ka personai, kas likumīgi nodzīvojusi dalībvalstī laikposmu, kurš vēl jānosaka, un kam ir pastāvīgas uzturēšanās atļauja, jāpiešķir virkne vienotu tiesību, kuras cik iespējams līdzinās Eiropas Savienības pilsoņu tiesībām.

[..]

(4) To trešo valstu pilsoņu integrācija, kas ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, ir ekonomiskās un sociālās kohēzijas – Līgumā paredzētā Kopienas pamatmērķa – būtisks elements.

[..]

(6) Galvenajam kritērijam, lai iegūtu pastāvīgā iedzīvotāja statusu, būtu jābūt uzturēšanās ilgumam dalībvalsts teritorijā. Uzturēšanās laikam jābūt likumīgam un nepārtrauktam, lai pierādītu, ka persona ir nostiprinājusies valstī. Būtu jāparedz zināma elastība, lai varētu ņemt vērā apstākļus, kādos personai var būt uz laiku jāatstāj teritorija.

[..]

(12) Lai izveidotu īstu instrumentu pastāvīgo iedzīvotāju integrācijai sabiedrībā, kurā tie dzīvo, pastāvīgajiem iedzīvotājiem ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme ar dalībvalsts pilsoņiem dažādos ekonomikas un sociālos jautājumos saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem attiecīgiem nosacījumiem."

15 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"Ar šo direktīvu paredz:

a) nosacījumus pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanai un atsaukšanai, ko piešķir dalībvalsts attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo tās teritorijā, un ar to saistītajām tiesībām; un

b) uzturēšanās nosacījumus dalībvalstīs, kas nav dalībvalsts, kurā trešo valstu pilsoņiem piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss."

16 Direktīvas 2003/109 8. pantā ir paredzēts:

"1. Pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir pastāvīgs saskaņā ar 9. pantu.

2. Dalībvalstis pastāvīgajiem iedzīvotājiem izsniedz pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauju. Atļauja ir derīga vismaz piecus gadus; pēc derīguma termiņa beigām to automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu.

[..]"

Nīderlandes tiesības

17 1986. gada 6. novembra *Toeslagenwet* (Likums par papildu pabalstiem) (*Stb*. 1986, Nr. 567), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – "*TW*"), 4.a pantā bija noteikts:

"1. 2. pantā minētajai personai nav tiesību uz šiem pabalstiem laikposmā, kurā tā nedzīvo Nīderlandē.

2. 2. pantā minētā persona, kurai saskaņā ar 1. punktu nav tiesību uz piemaksu, var lūgt piešķirt piemaksu no dienas, kad tā dzīvo Nīderlandē, ja tā atbilst 2. panta 1., 2. vai 3. punktā minētajiem nosacījumiem."

18 1999. gada 22. aprīļa *Remigratiewet* (Likums par reemigrāciju) (*Stb*. 1999, Nr. 232) 8. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Personas, kas ir reemigrējušas, pamatojoties uz šo likumu, var vēlākais viena gada laikā pēc brīža, kad tās ir deklarējušas savu dzīvesvietu galamērķa valstī, atgriezties Nīderlandē."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

19 *Çoban* kungs ir Turcijas pilsonis, kurš zināmu laiku ir strādājis algotu darbu Nīderlandē.

20 2006. gada 11. septembrī *Çoban* kungs slimības dēļ beidza strādāt.

21 Kopš 2006. gada 18. decembra viņam ir pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, kas izsniegta atbilstoši Direktīvai 2003/109.

22 No 2008. gada 8. septembra *Uwv* piešķīra *Çoban* kungam pabalstu, pamatojoties uz 2005. gada 10. novembra *Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen* (Likums par darbu un ienākumiem atkarībā no darbspējas) (*Stb*. 2005, Nr. 572), kas tika aprēķināts, pamatojoties uz darbnespēju 45 % līdz 55 % apmērā. Turklāt *Uwv* piešķīra *Çoban* kungam arī papildu pabalstu palielinājuma veidā atbilstoši *TW*, lai nodrošinātu minimālo ienākumu līmeni.

23 2014. gada 10. februārī *Çoban* kungs paziņoja *Uwv*, ka viņš plāno 2014. gada 1. aprīlī atgriezties Turcijā. Ar 2014. gada 12. februāra lēmumu *Uwv* no 2014. gada 1. aprīļa atcēla iepriekš piešķirto papildu pabalstu.

24 Saistībā ar došanos uz Turciju *Çoban* kungs Nīderlandes iestādēm pieprasīja un saņēma reemigrācijas pabalstus. 2014. gada 18. martā *Çoban* kungs atgriezās Turcijā. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pēdējā minētajā datumā viņam vēl bija pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja.

25 2014. gada 9. jūlijā *Çoban* kungs, atrodoties Turcijā, no jauna pieprasīja *Uwv* piešķirt viņam papildu pabalstu. Iesniedzējtiesa norāda, ka ar šo pieteikumu viņš vēlējās atgūt *Uwv* 2014. gada 12. februārī atcelto papildu pabalstu.

26 Ar 2014. gada 1. augusta lēmumu *Uwv* šo pieteikumu noraidīja.

27 *Çoban* kungs šo lēmumu pārsūdzēja *Uwv*, kura ar 2014. gada 20. oktobra lēmumu apstiprināja papildu pabalsta pieteikuma noraidīšanu, pamatojoties uz *TW* 4.a pantu, atbilstoši kuram uz šādu pabalstu tiesības ir tikai Nīderlandē dzīvojošām personām.

28 Prasītājs pamatlietā par *Uwv* 2014. gada 20. oktobra lēmumu cēla prasību *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande).

29 Ar 2015. gada 18. jūnija spriedumu minētā tiesa šo prasību noraidīja, tostarp pamatojot, ka *Çoban* kungs neatrodas situācijā, kas pielīdzināma tādai Turcijas pilsoņu situācijai, kura aplūkota 2011. gada 26. maija spriedumā *Akdas* u.c. (C-485/07, EU:C:2011:346).

30 *Çoban* kungs par šo pēdējo minēto spriedumu iesniedza apelāciju *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande).

31 Iesniedzējtiesa norāda, ka *Çoban* kungs ir pavisam atstājis Nīderlandes darba tirgu brīdī, kad sākās viņa darbnespēja, un tādēļ viņš ir zaudējis tiesības uzturēties šajā dalībvalstī, pamatojoties uz Asociācijas nolīgumu. Tā kā šis apstāklis viņu nenostāda situācijā, kas būtu pielīdzināma attiecīgo Turcijas pilsoņu situācijai lietā, kurā tika taisīts 2011. gada 26. maija spriedums *Akdas* u.c. (C-485/07, EU:C:2011:346), *Çoban* kungam principā būtu jāatsaucas uz tiesībām eksportēt pamatlietā aplūkojamo papildu pabalstu atbilstoši Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmajai daļai.

32 Taču iesniedzējtiesa arī uzsver, ka atšķirībā no minētajā lietā aplūkotajiem Turcijas pilsoņiem *Çoban* kungs Nīderlandi atstāja pēc paša gribas. Proti, saskaņā ar šīs tiesas teikto datumā, kad prasītājs pamatlietā atgriezās Turcijā, viņam bija minētās dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statuss Direktīvas 2003/109 izpratnē. Turklāt viņš saskaņā ar Reemigrācijas likumu noteiktā laikposmā pēc izbraukšanas varēja atgriezties minētajā dalībvalstī.

33 Tādēļ *Çoban* kunga situācijai esot zināma līdzība ar Turcijas pilsoņu situāciju lietā, kurā tika taisīts 2015. gada 14. janvāra spriedums *Demirici* u.c. (C-171/13, EU:C:2015:8).

34 Tādēļ iesniedzējtiesa, ņemot vērā judikatūru, kas izriet no 2011. gada 26. maija sprieduma *Akdas* u.c. (C-485/07, EU:C:2011:346), kā arī 2015. gada 14. janvāra sprieduma *Demirici* u.c. (C-171/13, EU:C:2015:8), vēlas noskaidrot, vai Papildu protokola 59. panta piemērošanas nolūkā *Çoban* kunga situāciju var faktiski pielīdzināt Savienības pilsoņu situācijai, kuri tādu pabalstu kā pamatlietā aplūkotais nevar eksportēt.

35 Šādos apstākļos *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

> "[(1)] Vai Lēmuma 3/80 6. panta 1. punkta [pirmā daļa], ņemot vērā Papildu protokola 59. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts likumā ietverts tiesiskais regulējums kā *TW* 4.a pants, pamatojoties uz kuru tiek atteikts jau piešķirts papildu pabalsts, ja tās saņēmējs pārceļas uz Turciju, arī ja viņš dalībvalsts teritoriju ir pametis pēc paša ierosmes?
>
> [(2)] Vai šajā ziņā nozīme ir tam, ka attiecīgajai personai tās izceļošanas brīdī vairs nav uzturēšanās tiesību, pamatojoties uz [Asociācijas nolīgumu], taču tai ir [pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja – atbilstoši Direktīvai 2003/109]?
>
> [(3)] Vai šajā ziņā nozīme ir tam, ka attiecīgajai personai, pamatojoties uz valsts tiesību normām, gada laikā pēc izceļošanas ir iespēja atgriezties un tāpēc atkal iegūt papildu pabalstu, un tam, ka šī iespēja turpina pastāvēt, kamēr tai ir [pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja – atbilstoši minētajai direktīvai]?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

36 Ar jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmā daļa, lasot kopā ar Papildu protokola 59. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā aplūkotā, atbilstoši kurai Turcijas pilsonis, kurš atgriežas savā izcelsmes valstī un kuram izceļošanas brīdī ir uzņemošās dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statuss atbilstoši Direktīvai 2003/109, vairs nevar saņemt papildu pabalstu.

37 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Lēmums Nr. 3/80 ir vērsts uz to, lai koordinētu dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmas nolūkā darba ņēmējiem, kuriem ir Turcijas pilsonība un kuri ir vai ir bijuši nodarbināti Savienībā, kā arī šo darba ņēmēju ģimenes locekļiem un pārdzīvojušiem laulātājiem dot iespēju izmantot tradicionālo sociālā nodrošinājuma nozaru pakalpojumus (spriedums, 1996. gada 10. septembris, *Taflan–Met* u.c., C-277/94, EU:C:1996:315, 26. punkts).

38 Lēmuma Nr. 3/80 2. pants tostarp ir piemērojams Turcijas darba ņēmējiem, kuriem ir bijuši piemērojami vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti.

39 Attiecībā uz Lēmuma Nr. 3/80 materiāltiesisko piemērošanas jomu no tā 4. panta 1. un 2. punkta izriet, ka tas ir attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar sociālā nodrošinājuma jomas, īpaši invaliditātes pabalstus, tostarp pabalstus, kuru mērķis ir saglabāt vai uzlabot pelnītspēju, kā arī visām vispārīgajām un īpašajām sociālā nodrošinājuma sistēmām, kuras var būt gan uz iemaksām balstītas, gan uz iemaksām nebalstītas sistēmas.

40 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka *Çoban* kungs saņem Nīderlandes sociālā nodrošinājuma tiesību aktos paredzētu invaliditātes pabalstu un ka ar pamatlietā aplūkojamo papildu pabalstu ir paredzēts palielināt šo pabalstu, lai viņam nodrošinātu minimālo ienākumu līmeni. Līdz ar to šis pabalsts ir pielīdzināms invaliditātes pabalstam Lēmuma Nr. 3/80 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

41 Tādēļ Lēmums Nr. 3/80 ir piemērojams pamatlietas situācijā.

42 Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmā daļa, ar ko tiek īstenots Papildu protokola 39. panta 4. punkts, ir veltīta Turcijas darba ņēmēju tiesībām Turcijā vai dalībvalstī, kas nav tā, kurā atrodas maksātāja iestāde, saglabāt invaliditātes pabalstus, vecuma pabalstus vai naudas pabalstus apgādnieka zaudējuma gadījumā, kā arī pensijas par nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kas iegūti saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem.

43 Lēmumā Nr. 3/80 nav paredzēta neviena atruna vai ierobežojums attiecībā uz tā 6. panta 1. punkta pirmajā daļā ietverto dzīvesvietas noteikumu (spriedums, 2011. gada 26. maijs, *Akdas* u.c., C-485/07, EU:C:2011:346, 80. punkts).

44 Šajā gadījumā *Uwv* ar 2014. gada 12. februāra lēmumu atcēla pamatlietā aplūkojamo papildu pabalstu no 2014. gada 1. aprīļa, norādot, ka *Çoban* kungs to esot informējis par savu ieceri šajā datumā atgriezties Turcijā. 2014. gada 9. jūlijā *Çoban* kungs no Turcijas iesniedza jaunu papildu pabalsta pieprasījumu, kurā, kā norādījusi iesniedzējtiesa, tika lūgts atjaunot *Uwv* atceltā pabalsta izmaksu.

45 Tā kā pēdējais minētais prasītāja pamatlietā lūgums, kā uzskata iesniedzējtiesa, ir vērsts uz to, lai tiktu atjaunotas tiesības saņemt papildu pabalstu atbilstoši *TW*, ir jāatzīst – kā secinājumu 60. un 62. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte –, ka *Çoban* kungs pamatlietā atbilstoši Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmajai daļai atsaucas uz tiesībām uz invaliditātes pabalstu, kas iegūtas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem.

46 Šādos apstākļos *Çoban* kunga situācija ietilpst minētās normas piemērošanas jomā.

47 Tomēr jākonstatē, ka pamatlietā aplūkojamais papildu pabalsts saskaņā ar faktu, ka *TW* ir ietverts Regulas Nr. 883/2004 X pielikumā, ir "īpašs no iemaksām neatkarīgs naudas pabalsts" šīs regulas 70. panta 2. punkta izpratnē.

48 Atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 70. panta 3. punktam šīs regulas 7. pantā paredzētais dzīvesvietas noteikumu atcelšanas princips šādiem pabalstiem nav piemērojams. Saskaņā ar šīs pašas regulas 70. panta 4. punktu šos pabalstus sniedz tikai dalībvalstīs, kur dzīvo attiecīgās personas, saskaņā ar to tiesību aktiem.

49 No tā izriet, ka Savienības pilsoņi, kuriem ir piemērojama Regula Nr. 883/2004, tādus īpašus no iemaksām neatkarīgus naudas pabalstus kā pamatlietā aplūkojamais papildu pabalsts var saņemt tikai tad, ja tie dzīvo dalībvalstī, kas tos piešķīrusi.

50 Tātad Savienības pilsoņiem ir joprojām piemērojams *TW* 4.a pantā ietvertais noteikums par dzīvesvietu Nīderlandes Karalistes teritorijā, lai atbilstoši šim tiesību aktam varētu saņemt papildu pabalstu.

51 Jāatgādina, ka Papildu protokola 59. pantā ir paredzēts, ka tajā noteiktajās jomās pret Turciju nedrīkst izrādīt labvēlīgāku attieksmi par to, kādu savstarpēji piešķir dalībvalstis, pamatojoties uz Kopienas dibināšanas līgumu.

52 Papildu protokols atbilstoši tā II sadaļai attiecas uz personu un pakalpojumu apriti un īpaši Lēmuma Nr. 3/80 noteikumiem sociālā nodrošinājuma jomā attiecībā uz darba ņēmējiem ar Turcijas pilsonību, kuri pārvietojas Savienībā.

53 Tādēļ, ņemot vērā minētā protokola 59. pantu, ir jāpārbauda, vai tad, ja tāds Turcijas pilsonis kā *Çoban* kungs, pamatojoties uz Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmo daļu, var saglabāt tiesības uz tādu papildu pabalstu kā pamatlietā aplūkotais, kad viņš savu dzīvesvietu ir pārcēlis uz Turciju, kamēr Savienības pilsoņiem šo tiesību saglabāšanas nolūkā joprojām ir piemērojams *TW* 4.a pantā paredzētais noteikums par dzīvesvietu, tā rezultātā minētajam Turcijas pilsonim pienāktos labvēlīgāka attieksme nekā pielīdzināmā situācijā esošiem Savienības pilsoņiem.

54 Šajā ziņā Tiesa 2011. gada 26. maija sprieduma *Akdas* u.c. (C-485/07, EU:C:2011:346) 95. punktā ir nospriedusi, ka migrējošu darbinieku, kuriem ir Turcijas pilsonība, agrāku situāciju pēc tam, kad pēc tiesību uzturēties uzņēmējā dalībvalstī zaudēšanas tā iemesla dēļ, ka viņiem tajā ir iestājusies invaliditāte, viņi ir atgriezušies Turcijā, Papildu protokola 59. panta piemērošanas vajadzībām nevar efektīvi salīdzināt ar Savienības pilsoņu situāciju, jo šie pēdējie, tā kā viņiem ir tiesības brīvi ceļot, kā arī uzturēties dalībvalstu teritorijā un viņi tādējādi saglabā savas tiesības uzturēties dalībvalstī, kura piešķir attiecīgo pabalstu, pirmkārt, var izvēlēties atstāt šīs dalībvalsts teritoriju un šī fakta dēļ zaudēt tiesības uz šo pabalstu un, otrkārt, ir tiesīgi jebkurā brīdī atgriezties dalībvalstī.

55 Šajā gadījumā *Çoban* kunga situāciju nevar pielīdzināt minētajā lietā aplūkoto darba ņēmēju ar Turcijas pilsonību situācijai, jo datumā, kad *Çoban* kungs no Nīderlandes izceļoja uz Turciju, viņš nebija zaudējis tiesības uzturēties šajā dalībvalstī.

56 Proti, no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šajā datumā *Çoban* kungam bija Nīderlandes pastāvīgā iedzīvotāja statuss Direktīvas 2003/109 izpratnē.

57 Taču jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/109 8. pantu pastāvīgā iedzīvotāja statuss, neskarot tās 9. panta noteikumus par šī statusa atcelšanu vai izbeigšanu, ir pastāvīgs.

58 Turklāt, kā izriet no Direktīvas 2003/109 4., 6. un 12. apsvēruma, tās pamatmērķis ir dalībvalstīs uz pastāvīgu dzīvi iekārtojušos trešo valstu pilsoņu integrācija. Tāpat – kā izriet no šīs direktīvas 2. apsvēruma, trešo valstu pilsoņu juridiskais statuss jātuvina dalībvalstu pilsoņu juridiskajam statusam, piešķirot minētajiem trešo valstu pilsoņiem pastāvīgas uzturēšanās atļaujas (spriedums, 2012. gada 18. oktobris, *Singh*, C-502/10, EU:C:2012:636, 45. punkts).

59 Līdz ar to atbilstoši šim statusam *Çoban* kungs datumā, kad viņš no Nīderlandes aizceļoja uz Turciju, gluži kā Nīderlandē dzīvojošs Savienības pilsonis varēja izpildīt *TW* izvirzīto noteikumu par dzīvesvietu, lai saņemtu pamatlietā aplūkoto papildu pabalstu.

60 No tā izriet, ka Papildu protokola 59. panta piemērošanas nolūkā *Çoban* kunga situācija ir jāuzskata par pielīdzināmu tāda Savienības pilsoņa situācijai, kurš dzīvo Nīderlandē un kurš ir ieguvis tiesības saņemt papildu pabalstu atbilstoši *TW*.

61 Šādos apstākļos, gadījumā, ja tāds Turcijas pilsonis kā *Çoban* kungs, pamatojoties uz Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmo daļu, var saglabāt tiesības uz tādu papildu pabalstu kā pamatlietā aplūkotais, kad viņš savu dzīvesvietu ir pārcēlis uz Turciju, kamēr Savienības pilsoņiem šo tiesību saglabāšanas nolūkā joprojām ir piemērojams *TW* 4.a pantā paredzētais noteikums par dzīvesvietu

Nīderlandes teritorijā, minētajam Turcijas pilsonim tā rezultātā pienāktos labvēlīgāka attieksme nekā pielīdzināmā situācijā esošiem Savienības pilsoņiem, un tas būtu pretrunā Papildu protokola 59. pantā ietvertajām prasībām.

62 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Lēmuma Nr. 3/80 6. panta 1. punkta pirmā daļa, lasot kopā ar Papildu protokola 59. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tai nav pretrunā tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā aplūkotā, atbilstoši kurai Turcijas pilsonis, kurš atgriežas savā izcelsmes valstī un kuram izceļošanas brīdī ir uzņemošās dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statuss atbilstoši Direktīvai 2003/109, vairs nevar saņemt papildu pabalstu.

Par tiesāšanās izdevumiem

63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprież:

Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 3/80 par Eiropas Kopienu dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darba ņēmējiem no Turcijas un viņu ģimenes locekļiem 6. panta 1. punkta pirmā daļa, lasot kopā ar Papildu protokola, kurš 1970. gada 23. novembrī parakstīts Briselē un kurš Kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72, 59. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tai nav pretrunā tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā aplūkotā, atbilstoši kurai Turcijas pilsonis, kurš atgriežas savā izcelsmes valstī un kuram izceļošanas brīdī ir uzņemošās dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statuss atbilstoši Padomes Direktīvai 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, vairs nevar saņemt papildu pabalstu.

[Paraksti]